

Veflinge manglede kun doktor og dyrlæge

Kristine Jørgensen er en af Veflinges ældste beboere, og hun kaster et blik tilbage på byen og livet i 1950'erne

Veflinges historie strækker sig mange hundrede år tilbage. Allerede i 1329 er navnet Veflinge brugt første gang, og i mange år dannede kirke og bystævne centrum i landsbyen. Her lå en samling gårde og huse, som med tiden blev suppleret af brugsforening og mejeri. Småveje bandt Veflinge sammen med herregårde som Elvedgård og Rugård, ligesom man kunne komme til andre småbyer som Farstrup, Kusterslev, Gamby og Stillebæk. Langs disse veje lå også spredte gårde og huse.

Men i starten af 1900-tallet skete der noget en kilometer syd for landsbyen. Et jernbanespor fra Odense mod Brenderup blev anlagt, og Veflinge fik en station. Rundt om stationen opstod hotel og andre bygninger med tilknytning til jernbanen, og også Lindebjerg Mølle lå i dette område. Nu var der en kirkeby og en stationsby.

Fra jernbanen åbnede i 1911 og flere årtier frem, blev der blot opført enkelte nye huse i Veflinge, og alle blev de placeret langs de eksisterende veje. Ganske langsomt blev de to bydele bundet sammen.

Blandt dem, der byggede hus, var Kristine og Robert Jørgensen. Kristine var uddannet pianist fra Odense Konservatorium og havde en drøm om at blive musikpædagog. Den drøm gik dog aldrig i opfyldelse, og i stedet kender mange hende for hendes mere end 60 år som organist i Vigerslev Kirke og Langesø Kapel, ligesom mange børn og unge har gået til klaverundervisning hos hende.

Robert var udlært maler ligesom sin far og sin bror, og efter giftermålet midt i 1950'erne rykkede parret i første omgang ind hos Roberts forældre i Veflinge, mens jagten gik ind på en lejlighed i byen.

”Men når udlejerne hørte, at jeg spillede klaver og Robert var begyndt at spille på kontrabas, så kunne vi pludselig ikke leje noget”, husker Kristine, og i stedet begyndte parret at spare sammen til byggegrund og hus.

Dengang stod kommunen ikke klar med en række byggemodnede grunde. Nej, det var noget med at finde en landmand, som ville sælge en stump jord, og så skulle de kommende boligejere selv sørge for kloakering, strøm, vand osv.

Kristine og Robert købte en grund for 2.000 kr ikke langt fra Roberts barndomshjem, og i 1960 var huset klar til indflytning.

”Huset kostede alt i alt 50.000 kr, og det lyder jo ikke af ret meget i dag, men bemærk så lige at Roberts ugeløn blot var på 260 kr. Og så vidt jeg husker, var kravene til vores egenopsparing ret høje”, fortæller Kristine, som stadig bor i huset på Frederiksberg.

I mange år var byudviklingen i Veflinge altså ret tilfældig, men det ændrede sig, da Veflinge Sogn i 1966 blev en del af den nye store Sønderlø Kommune. Nu kom der mere styring på byernes udvikling, og i Veflinge er der gennem årene foretaget udstykninger til parcelhusområderne Lindebjerg Have, Solsiden,

Søndergårdsvænget og Hestehaven. Sidst i 1960'erne blev der indført postnumre i Danmark, og i samme periode blev alle veje navngivet.

"Her i Veflinge var den daværende borgerforening med til at bestemme vejnavne. Robert var med i bestyrelsen, og jeg husker et møde her hos os, hvor vejnavne blev drøftet. Jeg husker fx, at Frederiksberg fik sit navn, fordi skrædderens svigerdatter ofte sagde, at vejen og dens huse mindede hende om Frederiksberg i København", fortæller Kristine Jørgensen.

Ud over de landeveje, som forbandt kirkebyen med stationsbyen, så var der i området adskillige mere eller mindre officielle stier, som folk benyttede for at skyde genvej. Kristine Jørgensen kan f.eks. huske, at der gik en sti fra det nuværende Frederiksberg til møllen på Lindebjerg.

Byen værnede om sig selv

Men tilbage til 1950'erne, hvor Kristine med lethed kan remse 20-25 forretningsdrivende og lige så mange håndværkere op med bopæl i Veflinge. To bagere, to købmænd, en slagter, en blomsterforretning, en skotøjsforretning og en brugsforening. "Og så var der Lille Kristines broderiforretning og Leos møbelforretning. Lille Kristines far var i øvrigt træskomand og havde et røgeri", oplyser Kristine Jørgensen og fortsætter opremsningen med Victory cykel- og radioforretning i Lillegade og Danielsens radioforretning ved siden af Knud "Grønt". Der var også et tuborg-depot, et savværk, et mejeri, hvor der blev solgt smør og ost, og en ejendomshandler. Der var frugtlager, bank, manufakturforretning, forsamlingshus, station med posthus, vandværk, skole og kirke. Og vi må ikke glemme Aage Larsens Tatol, som vel var den tids Matas.

Dertil kom de kørende forretningsdrivende, som på deres ture rundt i byen solgte mælk, pålæg, ost, fisk m.m.

"Og skulle man ringe, så kunne man gå hen på telefoncentralen. Mange havde ikke selv telefon i 50'erne", oplyser Kristine.

På samme måde var Veflinge spækket med håndværkere af alle slags. To tømrerfirmaer, to herrefrisører, to damefrisører, to malermestre, to skræddere, en skomager, en slagter, en mekaniker, smedeforretninger, flere vognmænd, cykelsmede, entreprenører, murer, gartner, blikkenslager, karetmager, sadelmager, møbelfabrik, heste- og kreaturhandlere og kogekoner. "Der var vist også en kurvefletter på Havrekær, og så var der Carl post", smiler Kristine Jørgensen og fortæller, at Carl post ofte kastede et blik på de brevkort, som han delte ud. "Nå, du får nok besøg af din søster en af dagene", kunne han fortælle, når han afleverede dagens post.

"Byen var på det nærmeste selvforsynende med alt. Vi manglede vist blot doktor og dyrlæge", mener Kristine og tilføjer: "Folk handlede lokalt og benyttede de lokale håndværkere. Jeg husker for eksempel, at da den nuværende skole blev bygget i begyndelsen af 1960'erne, så gik de to malermestre sammen om maleropgaverne, så begge fik noget ud af dette byggeri. Sådan var det bare. Vi værnede om hinanden".

Liv i byen

Som nævnt var der i 1950'erne masser af forretninger i Veflinge, og det gav naturligvis liv i byen i dagligdagen. Mange kvinder var hjemmegående, og når børnene fik fri fra skole, var det hjem for at lege i haven eller på gaden. Nutidens skolefritidsordninger fandtes ikke. Og så gik børnene jo for øvrigt også i skole om lørdagen, ligesom der for mange var 6-dages uge på arbejdsmarkedet.

Arbejdstiden var således længere end i dag, men alligevel tog mange (især mænd) sig tid til en snak og måske en øl eller to for lige at udveksle de seneste nyheder og oplevelser fra arbejdsdagen.

"Her i vores bydel var købmand Jørgensens baglokale mødested for mange", fortæller Kristine Jørgensen og mener, at det samme gjorde sig gældende i hele byen.

Når der var festligheder som konfirmation, sølvbryllup eller rund fødselsdag, så var det almindeligt at invitere alle fra nabolaget med.

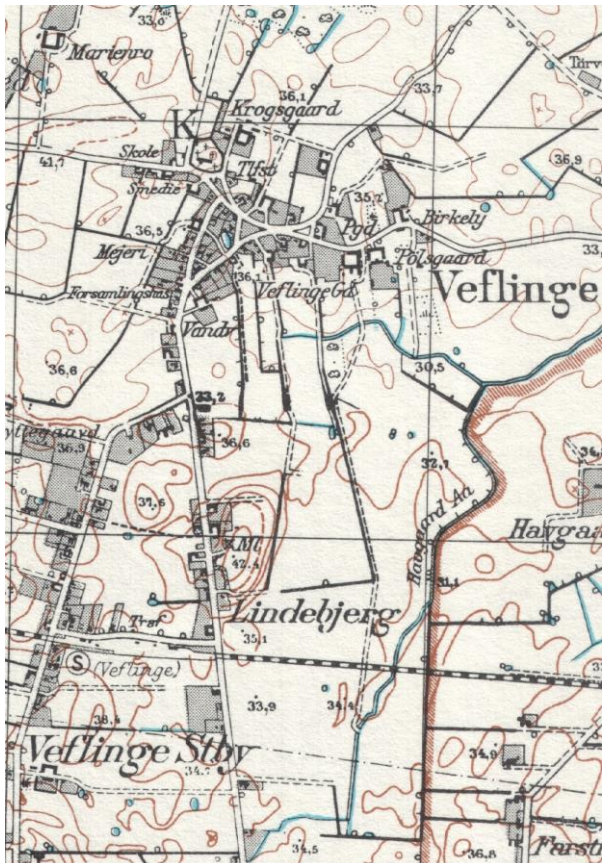
"Alle kendte alle, og vi var trygge i vores by. Kun de færreste låste døren, når de tog hjemmefra. Og bilnøglen. Jamen, den havde da sin faste plads i bilen. Den tog vi aldrig med ind", smiler Kristine Jørgensen.

Kristine Jørgensen i gang med havearbejde foran sit hus, hvor hun har boet siden 1960.

Som uddannet pianist er det oplagt, at Kristine ofte sætter sig til klaveret. Musik har spillet en stor rolle i hendes liv.

Kort over Veflinge, som byen så ud i 1953. De to bydele, kirkebyen og stationsbyen, var langsomt ved at gro sammen.